

Merjünk hinni a saját erőinkben

Az MKKSZ Országos Választmánya új feladatokról döntött

Az MKKSZ Országos Választmánya 2001. május 19-én Budapesten, az Újvárosháza Dísztermében tartott ülésén **dr. Kiss Sándor** elnök előterjesztése alapján elfogadta a szakszervezet VI. kongresszusa óta végzett munkáról szóló elnökségi beszámolót, meghallgatta és több felszólalás után elfogadta **Fehér József** főtitkár referátumát az MKKSZ szakszervezetpolitikai, érdekvédelmi munkájáról, jóváhagyta a szakszervezet 2000. évi gazdálkodásáról szóló pénzügyi beszámolót, az éves egyszerűsített mérleget, és a 2001. évi költségvetést, valamint a Pénzügyi Ellenőrző Bizottság jelentését. A testület úgy döntött, hogy a szakszervezeti tagdíj mértékének felső határa 2002-ben az idei 500 forintról 600 forintra emelkedik.

Az Országos Választmány **Árva János**, **Gozman Józsefné** és **dr. Németiné Bozsoki Zsuzsa** alelnök előterjesztésében elfogadta az MKKSZ alapjai felhasználásának szabályait, s **Boros Péterné** alelnök javaslata alapján döntött a szociális alap, a képzési alap és a sztrájkalap működését irányító, a felhasználást ellenőrző testületek elnökeiről és tagjairól. Ezen az ülésen döntött a Választmány az MKKSZ sztrájkszabályzatáról valamint az MKKSZ és a Közszolgálati Szakszervezetek Szövetségének (KSZSZ) együttműködési megállapodásáról is.

A testület tanácskozásán – amelyen részt vett és felszólalt **dr. Szabó Endre**, a SZEF elnöke is – **dr. Kiss Sándor** és **Árva János** felváltva elnökölt. Az alábbiakban ismertetjük az ülésen elhangzottakat és a fontosabb döntéseket.

EREDMÉNYES ÉV VAN MÖGÖTTÜNK

Fehér József főtitkár referátuma

Nagy tisztelettel és barátsággal köszöntök mindenkit, az Országos Választmány tagjait, megyei titkár kollégáinkat, az OSZT elnököket. Köszönöm, hogy kedves vendégeink elfogadták meghívásunkat.

Tisztelt Választmány!

A Magyar Köztisztviselők és Közalkalmazottak Szakszervezete 2000 májusában tartott VI. kongresszusa óta eltelt egy év részletes értékelését, a tevékenységünkről szóló beszámolót az elnökség írásos előterjesztése - és annak elég terjedelmes mellékletei - reméljük, helyesen és pontosan tartalmazza. Ez lehetővé teszi, hogy a főtitkári kiegészítés csak néhány, az elmúlt évet leginkább jellemző körülmény kiemelésére és - legfőképpen - a soron lévő feladatok körvonalazására szorítkozzon. Bízom abban, hogy még felidézhetőek a VI. Kongresszus élményei, és a jelenlévők számára nem kell tételesen visszatérni arra, hogy a tavalyi tanácskozásunkon milyen helyzetértékelést fogadtunk el. Ez a sokoldalú elemzés szolgált alapjául négy évre szóló célkitűzéseink meghatározásához, amelyet az „**MKKSZ Jövőképe 2000-2004**” címen adtunk közre. E célkitűzések időarányos megvalósulásáról tanácskozunk ma.

A kongresszusi referátumban 2000 májusában annak kimondására kényszerültünk, hogy az MKKSZ által képviselt munkavállalói kör bér-, kereseti és foglalkoztatási helyzete, egzisztenciális biztonsága és szakmai perspektívája nem jobb, mint volt 1996 májusában, szakszervezetünk előző, V. kongresszusának

idején.

Most, 2001 májusában azt kell megállapítani, hogy az eltelt egy évben áttörés ugyan nem következett be, és az elmozdulás is igen szűk körben, vagy csak igen kismértékben érzékelhető, de a kongresszuson feltárt gondok orvoslása megkezdődött, és talán azt is kimondhatjuk, hogy **a romlás folyamata megállt**. Bízom abban, hogy nemcsak mi, hanem mások is úgy értékelik ezt a helyzetet, hogy ebben igen jelentős szerepe van a munkavállalói érdekvédelemnek és ezen belül Önöknek, illetve az MKKSZ valamennyi tisztségviselőjének.

A két évre szóló költségvetés kezdeményezéseink, követelményeink ellenére sem tartalmaz számunkra megnyugtató mértékű kötelezettségvállalást, de úgy gondoljuk, hogy a reálbérek szinten tartására ebben az évben adottak az esélyek. E megállapítás vagy prognózis helytállóságát erősítheti az az örömdetes tény, hogy az országgyűlés napokon belül dönt a köztisztviselők jogállásáról szóló törvény módosításáról, és ez utat nyithat a köztisztviselői életút kialakításához

szükséges feltételek megteremtésének, mert ez a törvény reményeink szerint jelentős és pozitív változásokat fog eredményezni. Ugyanakkor azt is ki kell jelenteni: ez sem feledtetheti, hogy a közalkalmazotti intézmények, a közigazgatási szervek egészének viszonyrendszerében az elmúlt év sem jelentett kedvező változást sem a feladatellátás körülményeiben, sem pedig a bérintézkedésekben.

Nem beszélhetünk a közszolgáltatások minőségi javulásáról. Véleményünk szerint a közigazgatás színvonala továbbra is stagnál, sőt helyenként továbbra is működési zavarokat tapasztalunk. A munkaszervezetekre - közalkalmazottakra és köztisztviselőkre egyaránt - továbbra is előkészítetlenül, munkaszervezési, személyzeti és a feladatellátás pénzügyi, technikai feltételeinek előzetes biztosítása nélkül zúdulnak többletfeladatok. Fokozódik a munkaterhelés, és szinte állandósul az ellentételezetlen túlmunka.

A közigazgatás korszerűsítésének kormányzati feladatterve végrehajtásában összehangolási gondokat érzékelünk. A központi, a területi, a helyi munkamegosztás meghatározása, a feladat- és hatáskörök mélyreható felülvizsgálata is késésben van.

Mindezzel nem dramatizálni kívánjuk a helyzetet, de a közszolgálat korszerűsítéséhez fűződő érdekeltségünk kötelez bennünket arra, hogy a gyakorlat ellentmondásaira rámutassunk. Továbbá, ha korábbi értékelésünk jelenlegi időszerűségét kétségbe vonnánk, minden bizonnyal tagságunk igazságérzetével kerülünk szembe.

Meg kell tehát ismételnünk most is, amit már tavaly is mondtunk: a rendszerváltozás óta eltelt 11 év alatt eddig egyetlen kormány sem oldotta meg a közszféra dolgozói helyzetének rendezését, miközben a rendszerváltozással együtt járó hatalmas mennyiségű feladat teljesítésének terheit kompenzálatlanul hárították a közalkalmazottakra, köztisztviselőkre és más munkavállalókra.

Közeli és távlati realitás

Kedves Kollégánok, Kollégák!

Valamennyien örülünk annak, hogy az elmúlt évben tovább folytatódott az ország gazdasági helyzetének javulása. Ugyanakkor ez még élesebb kontrasztot eredményez, hiszen a gazdasági eredmények nagyságrendileg nagyobb mozgásteret biztosítanak a kormánynak ahhoz, hogy a köztisztviselők - a közalkalmazottak és a köztisztviselők - létszám- és bérgazdálkodás-hiányait pótolja, a dologi és a működési feltételeket számottevően javítsa, és elindítsa a fokozatos közelítést a felzárkózás, az Európai Unió tagországainak szintjéhez.

Mondjuk ki, kedves kollégák közösen, hogy ennek ma csak a távlati realitása van meg.

Engedjék meg, hogy idézzek a Magyar Köztársaság Gazdasági Minisztérium által készített tanulmányból: „*A magyar munkavállalók bére még hosszabb ideig az uniós átlag alatt marad. Jelenleg a hazai átlagkereset (vásárló-értéken számítva) az uniós átlag 30 %-át éri csak el, és az EU szegényebb országai, pl. Portugália, Görögország átlagának is csak 50-60 %-a. A közösség országai úgy látják: a csatlakozásig arra lenne szükség, hogy a keleti blokk államaiban a jelenlegi bérek 2 - 2,5-szeresükre emelkedjenek. Ez azt jelentené, hogy a tavalyi - 2000. évi - 53.400,- Ft-os nettó átlagkereset 133.500,- Ft-ra ugrana.*” Kommentár ehhez nem szükséges!

Az MKKSZ a szociális partnerség, a korrekt együttműködés kongresszuson is kifejezett igénye szerint az elmúlt évben is sorozatosan élt kezdeményezésekkel a munkaszervezés korszerűsítése érdekében, kifejezésre juttatva készségét a tagságunkban meglévő szellemi kapacitás, munkatapasztalat és innovációs készség mozgósítására.

Meg kell mondanom, hogy kezdeményezésünk vegyes fogadtatásra talált. Általában azt mondhatjuk, hogy az egyeztetés és a véleménycseré kölcsönös vállalása tekintetében nehézkesnek bizonyult a kormányzati gyakorlat. Ebben az érdekegyeztetés korábban kiépült és többé-kevésbé jól funkcionáló intézményes rendszere megszűnésének is szerepe volt és van, különösen a Költségvetési Intézmények Érdekegyeztető Tanácsa (KIÉT) folyamatos működésének hiányát érezhettük.

Az előbbieknél nem mond ellent az, hogy a KÉF, a Köztisztviselői Érdekegyeztető Fórum folyamatosan működött, a legfontosabb kérdések szerepeltek a Fórum napirendjén, bár az érdekegyeztetés hatékonysága e tárgykörben sem mondható megfelelőnek.

Új helyzetet teremtett a SZEK és a kormány közötti középtávú megállapodást előkészítő tárgyalás-sorozat, amelynek mi, az MKKSZ tisztségviselői aktív részesei voltunk. Ez a többfordulós és többszintű egyeztetés - a kezdetkor egymástól igen távoli álláspontok közeledését eredményezte, illetve - számos kérdésben eljutott a konszenzuszig. Ebbe a körbe vonható például az infláció mértékét követő 2000. évi kereset-kiegészítésben való megegyezés.

Remélem, mindenki számára evidencia, hogy ha az MKKSZ nem követeli, akkor a köztisztviselők számára nincs kereset-kiegészítés. Zárójelben jegyzem meg, hogy e témában a sajtóvitát is megnyertük, és reméljük, hogy meglepetést nemcsak az ez ügyben nyilatkozó államtitkár úrnak okoztunk, hanem tagságunknak is. Reméljük, az utóbbiaknak kellemes.

E fórumon is meg kell ismételnem, hogy valótlán az a sokszor hangoztatott kormányzati állítás, amely szerint a szakszervezetek vitatták, elleneztek volna a minimálbér emelését. Mi, az MKKSZ minden alkalommal, amikor erre lehetőségünk nyílt, határozottan támogattuk, egyetértettünk ezzel az intézkedéssel, vállalva ennek a feszültségerjesztő hatását is.

Tisztelt Választmány! Kedves vendégeink!

A Magyar Köztisztviselők és Közalkalmazottak Szakszervezete tagságának döntő többsége azok közé tartozik, akik egyetértettek azzal, hogy a kormány és a Szakszervezetek Együttműködési Fóruma között jöjjön létre egy hosszabb távra

szóló megállapodás. Mindig is az volt az álláspontunk, hogy ha esély mutatkozik értelmes kompromisszumra, ésszerű konszenzusra, akkor félre kell tenni a konfrontáció, a mindenáron nemet-mondás eszközeit. Érdekvédelmi gyakorlatunkban eddig is érvényesítettük azt, hogy helyezük előtérbe, ami összeköt, ami kölcsönösen erősíti a bizalmat és a partnerséget, mert mi alapértéknek tekintjük azt, hogy megegyezésre képesek legyünk. Alapértéknek tekintjük konföderációnk egységét is, és tudjuk azt, hogy egymásra utaltság érvényesül ebben a szervezetben, illetve erre alapozható a kölcsönös támogatás. De visszautasítunk minden olyan megnyilatkozást, amely az előbbiekre hivatkozással vélt sérelmeket hangoztat, és mindezt kétes hangulatkeltésre kívánja felhasználni.

Biztos vagyok abban, hogy népszerűbb és talán egyszerűbb is követelni jólétet mindenkinek egyszerre. De vajon reális-e az ilyen követelés? Adódhatnak és adódnak is olyan helyzetek, amikor vállalni kell a nehezebb megoldást, az egyformán jogos igények kielégítésének sorrendiségét.

Mert álláspontunk szerint bírálható magatartás éppen az lenne, ha az adott időben tagságunk egy-egy rétege érdekében nem ragadnánk meg a kínálózkodó lehetőséget. Biztos vagyok abban is, hogy az általunk képviselt közalkalmazott kollégáink sem értették volna meg, ha nem éltünk volna a napirendre került köztisztviselői törvény-módosításhoz kapcsolódó igény-érvényesítés lehetőségével.

Tehát most az történt, hogy a Ktv. módosításával összehangolható igény-érvényesítés sorrendjében a köztisztviselők számíthatnak bér- és kereseti helyzetük jelentős javulására.

Természetesen ez nem jelenti, nem is jelentheti azt, hogy a közszféra más munkavállalói, a közalkalmazottak iránti elkötelezettségünkről és igény-érvényesítésünkről lemondunk volna. Sőt! Úgy érezzük, hogy a SZEFE-ben tömörült szakszervezetek, körükben az MKKSZ is igen komoly erkölcsi tőkét gyűjtött ahhoz, hogy az oktatásban, a közgyűjteményi, közművelődési intézményekben, az egészségügyben és a szociális szférában, az önkormányzati ellátó szervezetekben vagy éppen a Pedagógiai Intézetben vagy a regionális átképző központokban dolgozó közalkalmazott kollégáink számára is hasonló kezdeményezéssel éljünk, és hasonló eredményt mondhassunk majd magunkénak.

Mi úgy érezzük, hogy semmiféle morális válság nincs emiatt sem az MKKSZ-ben sem a SZEFE-ben. Van egy morális teher rajtunk, hogy meddig kell ezt az állapotot szó nélkül hagyni. Úgy gondolom, hogy kötelezettségérzetünk kikezdehetetlen, és nemcsak hisszük, hanem tudjuk is, hogy a közszféra egészében számottevő mértékű rendezésre kerülhet sor, ha összefogunk garantáltan és következetesen végigvihető sorrendiség alapján.

Bízunk abban, hogy nem a rosszindulat, hanem csak a tudatlanság vagy a felkészületlenségből eredő hozzá nem értés magyarázza azokat a nyilatkozatokat, amelyek szerint a köztisztviselői életpálya-rendszer a kormányt szolgáló hivatalnokok megvásárlását célozza a polgárbarát közalkalmazottak kárára. Nagy baj lenne, ha ezt valaki tudatos provokációnak szánná! Ugyanis az előbb idézett (elégge ostoba) szembeállítás oly módon kívánna különbséget tenni köztisztviselő és közalkalmazott között, hogy aki ilyet mond, az nincs tisztában azzal, mit dolgoznak a köztisztviselők.

Nincs helye gerjesztett viszálynak

Kérdezzük, mennyiben szolgálja a kormányt, illetve polgárbarát-e az a köztisztviselő, aki az önkormányzat szociális irodáján havonta több száz rászoruló, szegény állampolgár ügyeivel foglalkozik, vagy az az állásközvetítő, aki a munkaügyi központokban a munkanélkülinek keres és ajánl állást, vagy az a szakmérnök, aki környezetünk tisztaságáért vagy éppen a növény-egészségügyi követelmények érvényesítéséért, az élelmiszerek higiénijáért dolgozik felelősen, vagy mondjuk az a hivatali dolgozó, aki a közalkalmazottak, köztisztviselők munkabéret számfejtji.

Nem kívánunk e fórumon e témának különös jelentőséget adni, de meg kell jegyeznünk - hangsúlyozom, nem a sajtó kritikájaként -, hogy a SZEFE-kormány megállapodás **tényét** (nem a tartalmát!!!) bíráló vélemények feltűnően nagy terjedelmet kapnak a nyilvánosság előtt, míg a megállapodást vállalók és azt támogatók álláspontja úgy tetszik, nem érdekes a hírcsatornák számára. Ez a helyzet. Nem kesergünk ezen, csak megjegyezzem.

Az MKKSZ Elnökségének - és meggyőződésem, hogy valamennyi tagunknak is - csak az lehet az álláspontja, hogy nincs helye gerjesztett viszálynak, sokkal inkább erőink egységítésére, közösen kiértelt, progresszív szerepvállalásra van szükség ahhoz például, hogy a miniszterelnöki interjúban az elmúlt napokban az ország nyilvánossága előtt megfogalmazott lehetőséggel éljünk, és folytassuk a tárgyalásokat egy közalkalmazotti életpálya-törvény megalkotása érdekében. Élni kívánunk ezzel a lehetőséggel, és azt hiszem, hogy szakmailag megalapozott, érdemi egyeztetésekre kell felkészülnünk annak érdekében, hogy a közalkalmazotti életpálya-program is rövidesen megszülessen.

Ezzel összefüggésben javaslom az Országos Választmánynak: a mai napon hatalmazza fel az Elnökséget arra, hogy az MKKSZ-en belül jöjjön létre egy szakértői bizottság, amely kidolgozza javaslatainkat a közalkalmazotti életpálya-törvény koncepciójára. Ezt a koncepciót bocsássuk tagsági vitára, majd valamikor szeptemberben e témában rendezünk egy érdekvédelmi konferenciát, és szeptember második felében várjuk felkészülten az erre irányuló tárgyalásokat.

Csak emlékeztetőül jegyzem meg - és ez egyben érdekérvényesítő képességünk alátámasztására is szolgál -, hogy a köztisztviselői életpályáról szóló törvény előkészítése is akkor vett fordulatot, amikor 2000 októberében a mi szakmai konferenciánkon egy vitathatatlan tartalmú elemzéssel és egy nagyon pontos, konkrét javaslattal léptünk az ország nyilvánossága elé, illetve tettük le azt a kormány asztalára. Az állásfoglalást bizonyosan sokan ismerik, hiszen számosan részt vettek annak megalkotásában.

Említettem már, hogy a köztisztviselői jogviszonyt köztisztviselői életpályává alakító törvényjavaslat a parlament előtt a végszavazás szakaszába jutott. Bár változás mindaddig lehetséges, amíg nem jelenik meg a törvény a Magyar Közlönyben, de reméljük, hogy a változás most már csak olyan irányú lesz, ami a köztisztviselők számára előnyös.

Úgy gondolom, nyugodtan kijelenthetjük: nem titkoljuk megelégedettségünket, hogy megteremtődött a **lehetőség** a köztisztviselők egzisztenciális helyzete jövőbeni jelentős javulására. Nyugodt lelkiismerettel kijelenthetjük: az MKKSZ tagsága és tisztségviselői elvitathatatlan érdemeket szereztek abban, hogy a kormány olyan törvényjavaslatot nyújtott be, amely mind az egzisztenciális biztonság terén, mind pedig a szakmai érvényesülés, a tisztaság vonatkozásában kiszámítható perspektívát, és reméljük, hogy vonzó feltételeket teremt.

Nem politikai minősítésnek szánjuk azt az álláspontunkat, amely szerint a 2001. július 1-jén hatályba lépő törvény megalkotásával a kormány teljesítette az 1998-as kormányprogramban vállalt ez irányú kötelezettségét.

Nincs idő arra - és talán nem is szükséges -, hogy részletesen kitérjek a törvény azon új szabályaira, amelyekre - a miniszterelnök úr gondolataihoz kapcsolódva - reméljük, hogy mi is joggal lehetünk büszkék. Engedjék meg, hogy **egy-két fontos változást mégiscsak megemlítsék**. Teszem ezt elsősorban azért is, mert hasonlót szeretnénk elérni a közalkalmazotti életpálya törvényben is. Tehát most, amikor a kedvező irányú változásokat ismertetem, akkor kérem, hogy tekintsük ezt közösen egyben a közalkalmazotti életpálya koncepciót előkészítő első MKKSZ-javaslatoknak is.

Ami jó nekünk

Három csoportban foglalkozom a változásokkal. Az első csoport az, amiről úgy fogalmaztam, hogy büszkék lehetünk, s ami jó. Ebből a csoportból hét tételt emelek ki.

- Első és mindent meghatározó, hogy az alapilletménynek garanciákkal megalapozott, jelentős emelésére kerül sor. Elértük az illetmény-szorozók mértékének és növekedési dinamikájának jelentős emelkedését. A hatályos szorzócsúcs - mint ismeretes - 3,4 volt. Ez 6,0-ra emelkedik, és külön örülhetünk annak is, hogy a pályakezdés elején gyorsul a szorzóváltás időbeli üteme. *(Engedjék meg, hogy szíves figyelmükbe ajánljam a sajtótűkőr 8. oldalát, amely egyértelműen igazolja, hogy szinte szó szerint ezt követeltük 2000. augusztus 8-án.)*

- Fontos döntés - és ha megengedik, ezt is saját győzelmünknek tekintjük -, hogy 2001. július 1-jétől a régi és az új szorzók különbözete 70 %-ának megfelelő bérfejlesztésre kerül sor. A fennmaradó 30 % megadására a kormányt hatalmazza fel az országgyűlés. Már most jelzem, hogy soron következő feladataink egyike lesz az, hogy szorgalmazzuk: a kormány e kötelezettségének 2002. január 1-jével tegyen eleget.

Ismét csak emlékeztetek arra, hogy hajszálpontosan ezt követeltük 2000. december 8-án. Tessék megnézni a sajtótűkőr 17. oldalát.

- A vívmányok sorában tartjuk számon azt is, hogy a jövőben alanyi jogon minden köztisztviselőnek a hatályos illetményalap 150 %-os mértékének megfelelő összegben jár a ruházati költségterítés.

- Mi harcoltunk azért is, hogy növekedjék a megyei, fővárosi közigazgatási hivatalokban dolgozók illetménykiegészítése. Megvalósul.

- Nagy jelentőséget tulajdonítunk annak is, hogy a törvény megkülönböztetett figyelemmel ismeri el a jegyzők különleges szerepét, és az mind a javadalmazásukban, annak mértékében, mind pedig rangos cím elnyerésében is kifejezésre kerül.

- Megelégedéssel nyugtázzuk azt is, hogy a szakmai színvonal emelését szolgáló szabályozási elemek is törvényi rangra emelkednek. Élvezte támogatásunkat a nyelvtudási pótlék emelése, a szakvizsga-rendszer átalakítása, az idegen nyelvi képzés, a vezetői képzés és a folyamatos szakmai képzés költségvetés által történő finanszírozása.

- Az etikai helyzet javítását, az erre vonatkozó szabályok megalkotását mindig is támogattuk, és igen-igen fontosnak tekintjük ma is. Kifejezetten örülünk annak, hogy az etikai kódex nem lesz része a törvénynek, bár különös felelősséget ró ránk e tekintetben a jogalkotó azzal, hogy az etikai kódex szabályaira vonatkozó ajánlás tekintetében **egyértémi** jogunk lesz.

- A Köztisztviselők Napjának megünneplését - ha szabad ezt mondani - mi találtuk ki. Most a törvény a közhivatalok dolgozói számára munkaszüneti nappá nyilvánítja. Legyünk büszkék erre a közös sikerre is.

Majd meglátjuk ...

Most néhány szót arról, amivel nem vagyunk maradéktalanul elégedettek, de becsülni tudjuk a kedvező irányú elmozdulást is. Három olyan témát említek, amelyekről azt mondjuk: majd meglátjuk, mi lesz belőle.

- Az első ilyen ügy a pályázat. A pályára kerülés, a kiválasztási esélyegyenlőség szempontjából a pályázat jelentősége igen nagy. El tudunk volna képzelni szélesebb körben történő, általánosabb érvényű, kötelező pályázati kiírásokat is. Ez alkalommal is nyomatékosan fejezzük ki egyet nem értésünket azzal, hogy betöltött álláshelyekre is lehetővé válik pályázat kiírása. Tehát nem lehetünk teljesen elégedettek, de az új szabályozást annak irányváltozását nem óhajtjuk vitatni.

- A másik ilyen példa a vagyonyilatkozat ügye. A közélet tisztaságához fűződő általános érdekek alapján a vagyonyilatkozat-tétel kötelezettségét soha nem utasítottuk el. A bevallás differenciált szabályozását szorgalmazzuk, és szükségtelennek tartottuk, hogy az a családtagokra is kiterjedjen. A hatályba lépő szabályozás várhatóan már olyan, amelyet - ha minden részletében nem is tudunk elfogadni és nem tartunk jónak, de - tudomásul tudunk venni.

- Újszerűsége okán is a figyelmet érdemel a teljesítmény-értékeléshez kötött minősítés. Azt megelégedéssel nyugtázzuk, hogy ezzel csökkenhet a jelenlegi szubjektívizmus, de e tekintetben alapvetőnek tartjuk azt, hogy teljesíthető követelményeket határozzanak meg, és a végrehajtás munkaszervezeti, munkaköri feltételei is biztosítottak legyenek.

Amit nem sikerült elérni

Nem az ünneprontás szándékával, de szólni kell arról is, amit nem sikerült elérni.

- Változatlanul veszélyesnek és a politikai zsákmány további érvényesülésének tekintjük azt, hogy a vezetői megbízás bármikor indoklás nélkül visszavonható. Itt is meg kell jegyezni, hogy a hatályba lépő szabály a megbízás visszavonásakor az érintett köztisztviselő számára méltányosabb távozási lehetőséget biztosít.

- Kifogásoltuk az önkormányzati autonómia sérelmét. Változatlanul az a véleményünk, hogy semmi nem indokolja az önkormányzati képviselő-testületek döntési jogosítványainak csorbítását. Finomodott, mondhatnám, hogy jelentősen szelődött az eredeti elképzelés. Abban, hogy ez így történt, az önkormányzati érdekszövetségek eredményes lobbizása mellett

nekünk is részünk van.

– A legfájóbb az úgynevezett kiszervezések ügye. Ezt nem sikerült megakadályozni! Eldöntött ügyről van szó, tehát most már nem arra kell az időt vesztegetnünk, hogy miért rossz ez, hanem erőteljesen arra kell összpontosítanunk, hogy a mai ügykezelők és fizikai állománycsoportúak státuszváltása mellé garantáljunk előnyöket is. Többször elmondtuk, és itt is még egyszer, a széles nyilvánosság előtt is kijelentjük, és kérjük az Országos Választmány tagjait, hogy képviseljék a munkahelyeken: **a kiszervezett ügykezelők és fizikai alkalmazottak a státuszváltás következtében rosszabbul nem járnak.** Igaz, jobban sem, de ez a helyzet a relatív rosszabbodás érzetét kelti bennük.

Ahhoz, hogy jobban járjanak - ami nincs kizárva -, ahhoz **kollektív szerződés kell, a kollektív szerződéshez pedig szakszervezet.** Nem vitatjuk, hogy a Munka Törvénykönyve hatálya alá tartozó munkaviszonyt jellemző alku-pozíció igen sok bizonytalanságot is tartalmazhat, de ha nincs szakszervezet, akkor nincs alku, és ha nincs alku, nincs kollektív szerződés. Ebben az esetben valóban előfordulhat, hogy kedvezőtlenebb bér-, kereseti, foglalkoztatási körülményekkel kell számolnia ennek az állománycsoportnak.

Tisztelt Választmány!

Kérem a tisztelt testületet, értsen egyet azzal, hogy 2001. június 12-én, tehát a törvény parlamenti végszavazását követően, de még a hatályba lépés előtt rendezzünk egy szakmai konferenciát, és ott értelmezzük közös teendőinket munkáltatókkal, kormánnyal, önkormányzati érdekszövetségekkel és más partnereinkkel.

További teendők

Végezetül további teendőinkről néhány szót.

Előjáróban szeretném megjegyezni: az Elnökség nem látta okát annak, hogy a kongresszuson elfogadott programunkon módosítsunk. Az Elnökségnek az az álláspontja, hogy célkitűzéseink változatlanul érvényesek, teljesíthetőek, az éves munkaprogramokba lehet azokat foglalni. Alapszabályunk is tartalmazza, hogy az Elnökség kötelező feladata éves munkaprogramokat készíteni. Tehát az MKKSZ jövőképe 2000-2004 című dokumentumból az időszzerű kérdéseket kell elővenni. Engedjék meg, hogy az Elnökség ilyen értelmű munkaprogramjából néhány fontos teendőt kiemeljek.

– A teendők sorában első, kiemelt helyen említem - amiről már szóltam -, hogy nekünk is ki kell dolgoznunk egy önálló MKKSZ álláspontot a közalkalmazotti életpálya- törvény koncepciójáról.

– Kérem a Tisztelt Választmányt, erősítse meg, illetve értsen egyet azzal, hogy a közalkalmazotti életpálya-koncepció ugyanúgy, mint a köztisztviselői törvény módosítása csak akkor tárgyalható, ha a törvénymódosítás jelentős mértékű keresetnövekedést és stabil foglalkoztatási garanciákat eredményez a közalkalmazotti körben. Álláspontunk szerint erre építkezve lehet egy egységesebb közszolgálati munkajogi szabályozást elérni, és ez felelne meg a SZEF programjában is vállalt és teljesíthető általános közszolgálati érdekegyeztetésnek. Meggyőződésünk, hogy csak a SZEF kereteiben történő összefogás eredményezhet egy kedvező tartalmú közalkalmazotti életpálya törvényt. Mi a SZEF-ben társult szakszervezetekkel kívánunk együtt dolgozni mindazokkal, akik ezt a közös munkát velünk is vállalják.

– Feladataink között rangos helyet szánunk egy önálló közszolgálati szociális ellátó rendszer alapjai előkészítésének. Gondolunk nyugdíjbiztosítási, egészségbiztosítási, üdülési rendszerre. Tudjuk, hogy ezek létrehozásának feltételeit nem lesz könnyű megteremteni, de vitathatatlan, hogy a köztisztviselői illetve a közalkalmazotti életpálya csak akkor lesz teljes, ha kiegészül ezekkel a rendszerekkel.

– Szerepel a programunkban, de célszerű megerősíteni azt a követelésünket, amely a napi munkaidőre vonatkozik. Az Európai Unió tagországaiban a közszolgálatban a heti törvényes munkaidő mindenhol 37,5 óra alatt van. Megjegyzem, van már négynapos munkahét heti 32 órás munkaidővel, de 38 óránál többet sehol nem dolgoznak az európai közszolgálatokban. Tavaly augusztus 8-án erről már egyszer nyilatkoztunk. *(A sajtószemle 10. oldalán olvasható)* Javasolom, erősítsük meg azt az igényünket, hogy a csatlakozás időszakára a munkaidőt is harmonizáljuk az európai uniós gyakorlattal. Nem gondoljuk, hogy mindjárt a legkedvezőbbet kellene átvenni. Megelégedünk azzal is, ha a leghosszabb európai munkaidő szintjére, azaz 38 órára csökkenne a magyar közszolgák heti munkaideje.

– Igen sok teendőnk lesz a Ktv. hatálybalépéséhez kötődően. A megismertetés mellett viszonylag gyors léptekkel kell a szakszervezeti tisztségviselőket felkészíteni a gyakorlati alkalmazáshoz szükséges teendőkre, szabályokra és nem utolsósorban a munkahelyi keretű érdekvédelmi eljárások sikeres alkalmazására. Bejelentem, hogy június 19-étől négy napon keresztül - terveink szerint - mintegy 400-450 szakszervezeti tisztségviselőt szeretnénk ebben a témában kiképezni, elmondani nekik mindazokat a gyakorlati tudnivalókat, amelyekre szükségük lesz a törvény hatályba lépése után.

– Fel kell készülnünk az érdekképviseleti, érdekegyeztetési rendszer változására is. Két különböző érdekegyeztetési fórum jön létre a KÉF helyett: egy állami és egy külön önkormányzati köztisztviselői érdekegyeztető fórum. Ahhoz, hogy az önkormányzati köztisztviselői érdekegyeztető fórumon az MKKSZ-t - mint e témában egyedül illetékes szakszervezetet - legitim módon felhatalmazott személyek képviseljék, meg kell teremteni a megfelelő körülményeket. Ezért május 31-ére tervezzük összehívni az ezzel foglalkozó tanácskozást.

– Vállalt kötelezettségünk az is, hogy a Köztisztviselők Napja megünneplésének rendező elveit, fő szabályait egy egységes foratókönyvben kidolgozzuk és a kormánynak benyújtjuk. Nem erre az évre gondoltunk, mert az idei különleges év, hanem a következő évekre. Erre vonatkozóan is megvannak az elképzelések. Akkortól, amikor július 1-je hétköznapra esik - nem vasárnapra, mint az idén -, ezek a szabályok talán már ténylegesen érvényesülhetnek.

– Igen-igen sok dolgunk van még az eddigi bérfejlesztéssel is. A mi általunk képviselt közalkalmazotti körben - de a köztisztviselők között is - nagyon sokan vannak, akik nem kaptak többet, vagy még annyit sem, mint amennyit a költségvetési törvény tartalmaz, tehát 8,75 százalékot. Ma már a kormányzat által is felismert és bevallott tény, hogy a tervezettnél magasabb lesz az infláció. Ez ügyben tehát - részben a SZEF keretein belül, de ahol lehetőség nyílik, MKKSZ színekben is - meg kell vívnunk azt a harcot, amelynek eredményeképpen e kör számára is nagyobb mértékű bérfejlesztést, keresetnövekedést lehet biztosítani.

Tisztelt Választmány!

Bízunk abban, hogy - nemcsak a jövő évi parlamenti választásokra való készülődés miatt - a szakszervezeti munkában a következő májusig tartó időszak nyugodtabb „szezon” lesz. Böven lesznek teendőink, és úgy tűnik, hogy végre csak azzal kell foglalkoznunk, ami a dolgunk. Tehát: bér, szociálpolitika, foglalkoztatás, munkabiztonság, nyugdíjbiztosítás, egészségbiztosítás, stb. És reméljük, hogy nem kell ránk erőltetett politikai csatározásokat vívni az érdekegyeztetés rendszerének megváltoztatásáról, vagy azon vitatkozni valakivel, hogy „ki milyen lóra tett”.

Nagyon határozottan megerősíthetem most is – amit alapszabályunk is tartalmaz –, hogy a politikai szerepvállalást illetően változatlan az alapállásunk. **A jövőben sem kívánunk semmilyen módon részt venni a pártpolitikai, a hatalmi harcban. Nem indítunk és nem támogatunk jelölteket sem a parlamenti, sem az önkormányzati választásokon.** Hitelességünket - és remélem, sikereinket is - csak az garantálja, ha előbbi elhatározásainkban szilárdak maradunk.

Szakszervezeti tagságunk összetételében - akarattunkon kívül - jelentős módosulások mennek majd végbe. Ennek kapcsán vetődött fel a kérdés: nem kell-e az MKKSZ nevet megváltoztatni. Most az Elnökség nevében azt mondjuk, hogy ezt semmi nem indokolja. Egyébként is reméljük, hogy az MKKSZ név nemcsak ismert, hanem „elismert”, és hogy az MKKSZ-ben az egyes „k”-betűk mit jelentenek, azt a Választmány bármikor értelmezheti, pontosíthatja. Csak elhatározás kérdése, hogy a köztisztviselő szó kiegészüljön közigazgatásával. De ha a névváltoztatás felvetése mögött az a kétely rejlik, hogy lehetnek-e tagjaink a köztisztviselői, közalkalmazotti viszonyból a törvény változása miatt kikerülő, s a Munka Törvénykönyve hatálya alá kerülő kollégáink, erre természetesen határozott igen a válaszuk. Mi ugyanis egy intézményi körben dolgozókat és nem különböző jogállású alkalmazottakat szervezünk.

Köszönet a támogatásért, a hűségért

A befejezés előtt még engedjék meg, hogy e helyről is külön őszinte köszönetet mondjak mindazon magánszemélyeknek, szervezeteknek, akik immáron negyedik alkalommal csatlakoztak az árvízkárosultak megsegítését kérő különböző felhívásokhoz. Az MKKSZ ezúttal is példás szolidaritásról tett tanúbizonyosságot. Bejelentem, hogy június 14-én Nyíregyházán kerül sor a nálunk összegyűlt összeg átadására, a károsultak megsegítésére. Ezúton is tisztelettel kérem azokat, akik a legtöbbet fizették be, hogy vegyenek részt az átadáson, illetve az azzal kapcsolatos sajtótájékoztatón.

Tisztelt Választmány!

Közhelynek hat, de igaz az a megállapítás, hogy igen nehéz, mozgalmas, új kihívásokat hozó év van mögöttünk. De ki merem jelteni: tagságunk következetes kiállásán, munkahelyi, megyei szervezeteink, az OSZT-k tisztségviselőinek és a Választmány tagjainak áldozatos munkája révén eredményes volt ez az év. Higyjük el, hogy ha akarjuk és egységesen követeljük, akkor nem lehet rólunk nélkülünk dönteni. Köszönjük meg, kedves barátaim tagságunknak a hűséget. Adózzunk őszinte nagybecsüléssel több ezer fáradhatatlanul dolgozó tisztségviselőnknek, és kívánjuk magunknak egy jobb életminőséget jelentő MKKSZ jövőkép megvalósulását.

***

Fehér József referátuma után több felszólaló modta el véleményét az MKKSZ VI. kongresszusa óta eltelt időszak érdeképviseleti munkájáról. Felszólalt dr. Szabó Endre, a SZEF elnöke, dr. Mizsey Ágota, a Családsegítő Országos Szakmai Tanácsának elnöke, Timkó József, az MKKSZ Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei titkára, dr. Marosi János, Budapest Józsefváros Polgármesteri Hivatalának szakszervezeti titkára és Gács János, a Magyar Szabadalmi Hivatal szakszervezeti titkára.

Az MKKSZ tevékenysége sokirányú, gazdagodó és mind eredményesebb

Dr. Szabó Endre felszólalása

Mindenekelőtt szeretném megköszönni a meghívást a mai választmányi ülésükre. Meg kell mondanom, hogy rendkívül jó érzéssel veszek részt ezen a tanácskozáson. Nagy érdeklődéssel hallgattam Fehér József főtitkár kollégánk beszámolóját is. Ez a beszámoló arról tanúskodott, hogy az MKKSZ igen sokirányú, egyre inkább gazdagodó és mind eredményesebb tevékenységet folytat. Úgy gondolom, ennek egyik leglényegesebb oka az, hogy ez a szakszervezet felismerte: igazán akkor lehet számítani eredményre, ha nem csak opponálni, konfrontálni és obstruálni vagyunk képesek, hanem konstruktív módon tudunk részt vállalni azoknak a folyamatoknak az előre viteléből, amelyek a magyar közszolgálatban és ezen belül a köztisztviselői, közigazgatási szférában kibontakozóban vannak. Megítélésem szerint ez a leglényegesebb eleme annak, hogy ez a szakszervezet a mai választmányi ülésen — valóban mindenfajta öndicséret nélkül — valós és elismerésre méltó eredményekről adhat számot.

Nagyon figyelemre méltónak tartom azokat a javaslatokat is, amelyeket a mai választmányi ülés elé terjesztettek különböző alapítványok és más alapok képzésére. Ez abba az irányba mutat, amely általában is nagyon időszerű kérdése a magyar — de nemcsak a magyar — szakszervezeti mozgalomnak: lépést jelent a szolgáltató szakszervezet irányába. Az ilyen típusú munka bővítheti a szakszervezetek iránti érdeklődést, és fontos eleme lehet a szakszervezeti szervezethez és támogatottság erősödésének is.

Az MKKSZ tevékenységéről szólva még egy körülményt szeretnék megemlíteni. Amint a főtitkári beszámoló is utalt erre, az MKKSZ a köztisztviselői törvény előkészületei okán mindvégig részt vett abban a tárgyalássorozatban, amelyet a

kormányal folytatunk annak érdekében, hogy valamiféle egyezsége jussunk. Ebben a tárgyalássorozatban az MKKSZ részvétele rendkívül konstruktív volt. Az MKKSZ szakszervezet-felfogásának komoly szerepe volt abban, hogy a nagyon nehéz szüléssel, viszonylag hosszú ideig tartó, és sokszor rész kudarcokkal együtt járó tárgyalássorozat végén tető alá tudtunk hozni egy, ha nem is a szándékainknak, elképzeléseinknek mindenben megfelelő megállapodást, de meggyőződésem szerint olyan egyezséget, amely mindkét fél számára elfogadható — minden megállapodáshoz nélkülözhetetlen — kompromisszumon nyugszik, és előbbre viszi az általunk szorgalmazott ügyet.

Gondolom, mindenki emlékezik még arra a tömegdemonstrációkra, hiszen az itt jelen lévők közül többen résztvevői voltak — amelyet a SZEF 1998. november 14-én a budapesti Körcsarnokban, 1999. március 20-án pedig a Parlament előtt rendezett. Abban az időszakban olyan helyzet volt, hogy úgy láttuk, nélkülözhetetlen az ilyen típusú kinyilvánítása elégedetlenségünknek. Úgy gondolom tehát, nem vagyunk vádolhatók azzal, hogy valamiféle mindentől elvonatkoztatott megalkuvó politikát folytatunk. A SZEF ezekkel az akciókkal — tagszervezeteink egyetértésével és támogatásával — egyértelműen kinyilvánította a maga álláspontját.

De akkor is tudtuk, amikor a Parlament előtt a teherautók platójáról beszéltünk a több tízezres tömeghez, hogy az ügyet igazából előre vinni nem az utcán lehet, hanem csak nagyon szívós és nagyon konstruktív tárgyalások útján, megállapodásra törekedve. Ez a tudat motiválta a SZEF-et és tagszervezeteit, hogy tárgyalásokat kezdeményezzünk a kezdeti időszakban teljesen abnormális érdekegyeztetési viszonyok normalizálása érdekében, s azért, hogy esélyt teremtsünk a kormánnyal és általában a munkáltatókkal egy kiegyensúlyozottabb, normálisabb szociális párbeszédre. Növelve a párbeszéddel annak lehetőségét, hogy nagyobb sikereket érhesünk el a szakszervezetek céljainak, feladatainak megvalósításában. Tehát a normálisabb klíma és a jobb érdekérvényesítés esélye volt az a kiindulópont, amely a tárgyalásainkat vezérelte, és amely végül is a megállapodáshoz vezetett.

Ezért is nagyon meglepő volt, hogy ingerült kritikai megjegyzések hangzottak el már a tárgyalások idején, majd a megállapodást közvetlenül megelőző szakaszban, és most jóval az egyezés aláírása után is, amikor már a végrehajtás nehéz körülményei következnek. Ebben a periódusban is úgyszólván naponta találkozhatunk olyan véleményekkel, amelyek támadják a megállapodást. Sőt egyik-másik nyilatkozat kimondottan szégyenteljesnek nevezi a megállapodás aláírását.

Azokra a hozzám intézett kérdésekre, amelyek azt firtatják, mi készítheti a nyilatkozót súlyos kritikájára, azt kell válaszolnom, hogy némelyik nyilatkozatot olvasva nekem is támad olyan érzésem, hogy a nyilatkozó vagy nem olvasta el a megállapodást, esetleg nem érti, vagy nem akarja érteni, netán — az sem zárható ki — egyéni karrier-ambíció teljesítmény-kényszere is szerepet játszik a véleményben.

Miért kellene szégyenkeznünk ezért a megállapodásért? Azért, hogy a köztisztviselői törvény előkészítése során nem emeltünk szót a köztisztviselők élethelyzetének javítása ellen? Vagy azért, mert igényeltük, hogy belátható időn belül a közszféra más szektorainak életpályája is legyen felvázolva? Nagyon bízom benne, hogy hamarosan megkezdődik a közalkalmazotti életpálya-program kidolgozásával kapcsolatos munka, amelyre a miniszterelnök is utalt egyik szokásos szerda reggeli rádióinterjújában. Talán azért kellene szégyenkeznünk, hogy a közszféra rendkívül elmaradt bérei a megállapodás szerint a következő években dinamikusabban emelkednek? Azért kellene szégyenkeznünk, hogy most már írott módon is rögzítve van a közszféra béreinek az infláció mértéke szerinti automatikus emelési kötelezettsége? Azért kellene talán szégyenkeznünk, hogy 2001. első félévének végéig meg kell teremteni a közalkalmazottak ágazati országos, makroszintű érdekegyeztető fórumát?

Miért kellene ezek miatt szégyenkezni? Miért lenne ez ártalmas a közszféra bármelyik foglalkozási ágának?

Az igaz, hogy ez a megállapodás nem tartalmaz ágazati konkrétumokat. De nem is volt célja, hiszen ezt a közszféra egészét érintő, általános jellegű keret-megállapodást egy konföderáció, a SZEF és a hozzá csatlakozó Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés (ÉSzt), valamint más konföderációhoz tartozó, vagy szövetségen kívüli szakszervezetek kötötték. Általános és keretjellegénél fogva bőséges teret ad az egyes ágazatok sajátos szakmai viszonyait rendező ágazati egyezségeknak. Minden jel arra mutat, hogy ez az általános klímajavulás a kormány és a szakszervezeti konföderációk, illetve a szakszervezetek között hatással van az ágazati megállapodásokra, és — ez is meggyőződésem — sok helyen hatással lesz a munkahelyeken a munkáltató és a szakszervezetek közötti megállapodásokra is.

Ezt kellene tehát szégyellnünk? És miért a kormánnyal írtuk alá? Azért, mert a közszféra fő munkáltatója a kormány. Itt nem a multinacionális cégek vezérigazgatói a partnerek, nem az adott versenyszféra vállalatigazgatói a tárgyaló felek, hanem a kormány. Vele kell tehát megállapodni. Mint ahogy a közszféra mindenütt a világban és Európában is elsősorban a kormánnyal állapodik meg. Természetesen nem kizárólag a kormánnyal, de elsősorban vele. Nincs szó tehát semmiféle lojalitásról a kormány irányában. Egyszerűen arról a pragmatikus tényről van szó, hogy esetünkben a fő munkáltató a kormány. Elsősorban vele kell rendeznünk — ha tehetjük — a viszonyainkat.

Van azonban egy figyelemre méltó érv a nekünk, aláíróknak címzett kritikában: ezzel a megállapodással legitimáltuk a kormányt. Mi legitimálnánk egy megállapodással a kormányt? Ebben a körben különösebben nem kell magyarázni, hogy mi nem a kormányt legitimáltuk, hanem tudomásul vettük, hogy most ez a kormány a munkáltató. Mint ahogy tudomásul vettük az előző kormány idején is ugyanezt és vele is megkötöttük a megállapodást. Érdekes módon akkor nem érték ilyen támadások az aláírást.

Ne csináljunk tehát mesterségesen politikai ügyet ebből a megállapodásból, hanem szemléljük a dolgot a maga valóságában, a maga pragmatizmusában, és abban az összefüggésben, hogy lehet-e belőle kicsikarni a közszféra munkavállalói számára hasznos, előremutató folyamatokat. Már a megállapodás következménye, hogy a Munka Törvénykönyve, amelyet az Országgyűlés elfogadott — és amellyel több vonatkozásban nem értettünk egyet —, a közszférát illetően tartalmaz bizonyos különbségeket. Fennmaradt például a helyettesítés intézménye, a munkaerő kölcsönzés a szakmunkát végzőkre a mi területünkön nem vonatkozik, a közszférában az egy évre elrendelhető rendkívüli munka mértéke megmaradt az eredeti szinten stb. Természetesen lehet azt mondani, hogy mindez semmi. De az élet kis lépésekkel megy előre.

Való igaz, nem tudtuk érvényesíteni azt a SZEF kongresszusán megjelölt törekvést, hogy a közszféra szolgálati viszonyait egy egységesebb közszolgálati törvény keretében kezdjük el rendezni. De a politika nem fogadta be ezt a

törekvésünket. Nem fogadták be a kormányzati körök annak ellenére, hogy a kormányzaton belül is voltak pártolói ennek a gondolatnak.

Ilyenkor mi a teendő? Tegyük össze a kezünket és siránkozzunk? Vagy vegyük tudomásul, hogy a folyamat olyan formában megy előre, hogy rendezzük a köztisztviselők helyzetét, és minél gyorsabban teremtsünk rendet a közalkalmazotti körben, a szolgálati viszonyok körében, és így tovább? Úgy vélem, egy pragmatikusan gondolkodó szakszervezet nem helyezkedhet más álláspontra, mint arra, hogy rugalmasan alkalmazkodik a körülményekhez, de nem téveszti szem elől azt a célt, hogy a közszféra egészének a helyzetét rendezni kell. Ez ma a leglényesebb kérdés. És ebben nagyon komolyan számítunk az MKKSZ javaslataira a közalkalmazotti életpálya-elemekkel összefüggésben is.

Meggyőződésem, hogy a megállapodás nem ütközik a SZEF 1999-es kongresszusán elfogadott programmal, hanem éppen annak érdekében tesz határozott erőfeszítéseket a közszféra helyzetének rendezéséért, a közszolgálat kereseti viszonyainak érzékelhető javításáért, és egy normálisabb érdekegyeztetési, szociális partnerségi viszony megteremtéséért.

Az is meggyőződésem, hogy nem kellett volna emiatt rendkívüli kongresszust összehívni. Az MKKSZ például számos ágazati megállapodást kötött az utóbbi időben. Talán neki is havonta rendkívüli kongresszust kellett volna összehívnia, hogy valamelyik minisztériummal megállapodjék olyan ügyekben, amelyek megfelelnek a kongresszuson elfogadott programnak.

Alapszabály-ellenesen cselekedtünk volna? Minden SZEF-tagszervezetnek elküldtük a megállapodás-tervezet szövegét és rábíztuk, milyen formában vitatja meg, és foglal állást. A SZEF tagszervezeteinek abszolút többsége — 31-ből 27 — fenntartás nélkül adta egyetértését az aláíráshoz, egy szervezet tartózkodott, 3 pedig ellenezte. Ez lenne alapszabály ellenes? Sokkal inkább alapszabály-ellenesnek vélem azt a magatartást, ha valaki a kisebbségi véleményét nem az egyszerű tényekre alapozottan hangoztatja, s ha a kisebbségi véleményét hangoztatva úgy gondolja, hogy jogában áll dezorganizálni és demoralizálni azt a közösséget, azt az abszolút többséget, amely elfogadta ezt a megállapodást. Vagyis nem a SZEF kereteiben van morális válság. Ezt a válságot másutt kell keresni.

Egyetértek viszont Fehér József főtktár úrral abban, hogy nem vihetjük sokáig magunkkal ezt a terhet. Ezért kezdeményeztem az EDDSZ-nél már tavaly novemberben a találkozást a szakszervezet országos vezetésével. Mindezideig nem kaptam módot erre. Ezért kezdeményeztem a KKDSZ Elnökségével is a találkozást, amely viszont jó szellemben lezajlott.

A teendőnk tehát az, hogy próbáljuk meg rendezni a dolgainkat. Nem egymás minősítésével, hanem egymást jobban megértve és nem tévesztve szem elől azt a felelősségünket, hogy különböző magatartásunk, különböző nyilatkozataink nem egyes szervezeteknek, vagy nem a SZEF-nek, mint konföderációnak ártanak — természetesen nekik is és a SZEF-nek is ártanak —, hanem alapvetően az ügynek okoznak kárt. Úgy gondolom, hogy ezt a felelősséget senki nem vállalhatja magára.

Most készülünk a megállapodás aláírása utáni első tárgyalásokra. Ennek egyik témája az ez évi bérek ügye lesz, a másik a közalkalmazotti életpálya-rendszer kidolgozásának és ezen belül a közalkalmazotti bérrendszer kidolgozásának megkezdése, a harmadik téma pedig azon érdekegyeztetési fórum működési szabályzatának megteremtése, amely a közalkalmazottak országos ágazatközi makroszintű fóruma lesz.

Nem ringatom magamat illúziókban. Elég sok tárgyalást végigéltem már. Nagyon jól tudom, hogy igen kemény tárgyalások elé nézünk az idei bérekről. A Statisztikai Hivatal adatai ugyanis azt mutatják, hogy ebben a szférában globálisan emelkedtek a reáljövodelemek. Számolnunk kell azzal, hogy a kormány ezekkel az adatokkal érvel majd. Mi azonban szilárdan kitartunk amellett, hogy ezúttal is részleteiben kell megvizsgálni a bérezési helyzetet. Abban az értelemben is, hogy a minimálbér emelésének milyen hatása volt általában a keresetekre, és hogyan alakult azok bére, akiknek egész évre csak 8,75 százalékos emelést terveztek. És vizsgálni kell a minimálbér emelése következtében előállt bérfeszültségeket is.

Mi azt az álláspontot fogjuk képviselni, hogy a kormánynak az inflációs prognózis módosításából következően be kell avatkoznia a közszféra bérvizonyaiba. Még hozzá nem egyszerű kereset-kiegészítéssel, hanem úgy, hogy a bértömegre ráépülve emelkedjen a bérszínvonal. Majd meglátjuk, milyen eredményeket sikerül elérnünk. Azt azonban mindannyian tudjuk, hogy a tárgyalásokon a leglényesebb körülmény az lesz, hogy mennyire tudunk egységet és egységes támogatást felmutatni a tárgyaló delegáció mögött. Ezért is van tehát nagy jelentősége annak, hogy rendezzük vitáinkat és próbáljunk közös felelősség alapján még eredményesebben dolgozni. Ehhez kérem az Önök támogatását.

További felszólalások

DR. MIZSEY ÁGOTA, a Családsegítők Országos Szakmai Tanácsának elnöke azokról az eredményekről szólt, amelyeket az OSZT és elnöksége az utóbbi időben a Szociális és Családügyi Minisztériumban elért. Most teremtődött meg az ágazati egyeztetés – mondta. – 1998-ban nagy reményeket fűztünk az ágazati egyeztetéshez. Egy olyan kibővített elnökségi ülést tartottunk akkor, amelyen megjelent Öry Csaba államtitkár úr és Lakner Zoltán államtitkár-helyettes úr is. Ezután a 98-as találkozás után következett az ágazati egyeztetésben egy hatalmas mélypont. Levelekkel bombáztuk a Miniszterelnök urat, igen élesen kritizáltuk a kormány intézkedéseit. Két év hosszú csönd következett. Tagságunkban gyülekezett az elkeseredés és az agresszivitás is. Ez azért következett be, mert a szociális ágazat bérszínvonala mélyen a pedagógusok és az egészségügyiek közismerten alacsony fizetése alatt van. Mind a nettó, mind a bruttó jövedelem összehasonlításával 12-15 ezer forint a havi különbség. Tekintettel a feladatunk fontosságára és arra, hogy mi nagyon jelentős társadalmi feszültségek levezetői vagyunk, ezt joggal sérelmeztük.

Amióta kinevezték Szemkeő Judit államtitkár asszonyt és a miniszter úr megbízta őt azzal, hogy tartsa a kapcsolatot a szakszervezetekkel, tapasztalható elmozdulás. Önök megkapták a Tények és Történekek című összeállítást, amely felsorolja,

hogy a mi OSZT-nk milyen kérésekkel fordult az államtitkár asszonyhoz. Szeretném tájékoztatni Önöket, hogy hol tartunk az érdekegyeztetésben. A hajléktalan-ellátásban dolgozók megkapták a 100 % veszélyességi pótlékot és a munkaidejük is szabályozásra került. Először fordult elő, hogy a gyermekvédelem és a szociális törvény egyeztetésébe érdemben bevonták az OSZT-nket, aminek eredményeképpen bekerül mindkét törvénybe a szociális munkások erkölcsi megbecsülésének és emberi méltóságának szabályozása. A mi javaslatunkra került be az is, hogy a szociális munkásoknak joguk van a megfelelő munkakörülményekhez is. Jelentős eredménynek tartjuk azt is, hogy a családgondozók bekerülnek azok közé, akik közfeladatot ellátóknak minősülnek majd. Ez azt jelenti, hogy a Btk nekünk is törvényi védelmet biztosít. Ha belegondolunk, hogy olyan terepen kell nekünk dolgozni, ahol a rendőrök is kettesével járnak, ez számunkra jelentős védelmet jelent. Tárgyalásainkon arra törekedtünk, hogy ha már a bértábla a mi ágazatunkban nem megfelelően biztosítja még a felsőfokú végzettségűeknek sem a más érelmiségi közalkalmazotti szférához való szintre hozást, akkor más módon próbáljuk meg elérni, hogy legyenek kompenzáló tényezők, amelyek ugyan nem bérben jelennek meg, de javítják a munkafeltételeinket és a közérzetünket is.

Sehol nincs olyan nagy fluktuáció, mint a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatnál, hiszen itt kötelező a gyógypedagógus, a fejlesztő pedagógus foglalkoztatása és mindez heti 40 órában. A szociális intézmények 70 %-a csak ideiglenes működési engedéllyel rendelkezik. A közigazgatási hivatalok ugyanis nem adták meg a működési engedélyeket, mert a fenntartók a létszám iránynormákat nem biztosították. Tehát a mi szféránk olyan kizsákmányolt és olyan pszichés teherrel dolgozik, hogy azt gondolom, a helyzetünk senkivel össze nem hasonlítható. Nem közömbös az sem, hogy a családok otthonában vagyunk kénytelenek mentális beszélgetéseket lefolytatni és igen védtelenek vagyunk, mert ma már a családoknál megjelent a fegyver. Amikor a családgondozó javaslatot tesz a jegyzőnél, hogy a gyermek védelme érdekében kötelezze a családot az előírt magatartási szabályok betartására, akkor azt gondolom, hogy nagyon veszélyeztetettek vagyunk és messze nem becsül meg bennünket az ágazat.

Jó úton vagyunk, de még kompromisszumok árán is további egyezkedésre, tárgyalásokra van szükség. Elértük azt, hogy elismerte az ágazatvezetés: valamilyen módon segíteni kell a szociális szféra értelmiségi rétegének. Közülük ugyanis sokan úgy gondolják, hogy még mindig jobb visszamenni pedagógusnak heti 20 órában, mint heti 40 órában terepen dolgozni. Erre rámozdult az ágazati vezetés. Mi azt kértük, hogy a szférában dolgozóknak legyen heti 30 óra a kötelező munkaidő. Ez túl nagy kívánság, nem értük el. Azt viszont reményeink szerint el tudjuk érni, hogy fele-fele időben végezzünk benti munkát és terepmunkát.

TIMKÓ JÓZSEF, az MKKSZ Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei titkára felszólalásában a köztisztviselői törvény módosításának témáját érintve hangsúlyozta: nem csak a kormány teljesítette ezzel kapcsolatos vállalását, hanem az MKKSZ is, hiszen folytak a döntésig jutó megbeszélések.

Az új törvény megszületéséhez vezető tárgyalások tanulsága számunkra az, hogy következetes, szakmailag felkészült, tárgyalás-centrikus, legkeményebb eszközök alkalmazásától sem félő szakszervezeti magatartás – még ha nem harsány is – hosszú távon eredményesebb és a tagság számára is szimpatikusabb, mint az ezzel ellentétes megoldás.

A kormányzati oldal számára talán az lehet a tanulság – ha sikerült levonniuk, akkor megállapíthatják, de ha nem, akkor segítünk – hogy a szakszervezetek legitimitációja nem a partnertől, nem a kormányzati tényezőktől származik, hanem a szakszervezeti tagságtól. Ezért úgy vélem, kialakult már olyan bizalmi helyzet, hogy tisztségviselőink felkészítő tanfolyamainak első napját akkora lehetne ütemezni, amikor a belügyminiszter is részt vehet rajta.

Ha jól emlékszem 1998-ban, amikor ugyanebben a terebben a belügyminisztert vártuk közigazgatási konferenciánkra, de helyette Konrád Károly államtitkár jött, nem igazán adtunk lehetőséget – tőlünk nem valami épületes módon – arra, hogy kifejtse gondolatait. Túl vagyunk ezen az időszakon. Nem azért, mert az MKKSZ kormánypárti lett, hanem azért, mert szakszerűen tudtunk egymással dolgozni. Ők a kormányzati érdekeket védve, mi pedig a tagságunk érdekeit szolgálva. Kialakult egy viszonylagos bizalmi helyzet. Erre alapozva kellene egy fórum keretében közösen a belügyminiszterrel meghatározni a következő tennivalókat.

A kormány és a SZEF megállapodását ért bírálatokra reagálva Timkó József kijelentette: a sajtó a köztisztviselők szakszervezetéhez országosan is és Szabolcs megyében is igen korrekt. Csak az jelenik meg, ami elhangzik. És ami napvilágot látott, az folyamatosan és rendszeresen elhangzott és elhangzik Cser Ágnestől és Vadász Jánostól. Az volt az érzésem, hogy magatartásuk a tárgyalások időszakában veszélyeztette a megállapodás létrejöttét. A SZEF ma a szakszervezeti mozgalom egyik legnagyobb és legelismertebb konföderációja. Politikailag érintetlen, korrekt érdekérvényesítő tevékenységet folytat. Nem kellene hagynunk és nem is fogjuk hagyni, hogy megmételeyezzék az életét, aláássák érdekérvényesítő képességét. Azért sem hagyhatjuk ezt, mert a SZEF érdekérvényesítő képességének partnereink magatartása miatti csökkenése visszahat az ágazati szakszervezetek teljesítményének hatására is. Meg kell mindent tenni a SZEF egységéért, de ha ezek a tagszervezetek nem képesek együttműködni velünk, akkor más megoldást kell keresni.

A közalkalmazotti életpálya-program kérdését érintve Timkó József arról biztosította közalkalmazott társait, hogy az MKKSZ legalább akkora energiát fog fordítani a közalkalmazotti életpálya-program megteremtésére, mint a köztisztviselői életpálya-program kialakítására.

DR. MAROSI JÁNOS, Budapest Józsefváros Polgármesteri Hivatal szakszervezeti titkára a köztisztviselői törvény módosításáról szóban kiemelte: nagyon jelentős változás előtt állunk. Óriási eredménynek tartom, - mondta, hogy valóban életpálya fog kialakulni, s azt is, hogy az országgyűlési döntés hozzányúlt a szorzókhöz. Köszönöm az MKKSZ vezetésének, hogy rendkívüli erőfeszítésekkel dolgozott ezért az eredményért. Részt vettem néhány tanácskozáson, meggyőződhettem választott vezetőink aktivitásáról.

Annak is örülök, hogy gyakran nyilatkoznak a lapokban, rádióban, tévében. Így egyrészt információt kapunk, másrészt érzékelhető, hogy kiállnak érdekeinkért. Azt is köszönöm, hogy nagyon gyorsan reagál az MKKSZ a köztisztviselői törvény végrehajtásából adódó tennivalókra.

Egyetértek azzal is, és köztisztviselőként támogatom, hogy a közalkalmazottak számára is alakuljon ki egy életpálya. Nyilván csak lépésről-lépésre lehet megvalósítani, hogy az egész közzféra helyzete javuljon. Az, hogy a köztisztviselők most előbbre jutottak, igazi kapaszkodó lesz a közalkalmazottak számára is a jobb viszonyok teremtéséhez. Támogatom az

EU csatlakozásig felvázolt teendőket. Nagyon örülök, hogy az MKKSZ vezetése már most gondol a közigazgatásban foglalkoztatottak EU-követelményeknek megfelelő felkészítésére és a munkaidő harmonizálását is kezdeményezi. Mindezek alapján javaslom, hogy a beszámolót fogadjuk el.

GÁCS JÁNOS, a Magyar Szabadalmi Hivatal szakszervezeti titkára a tervezett főtisztviselői kar létrehozásáról beszélt felszólalásában. Eltekintek attól, hogy a téma politikai összefüggéseit érintsem, - mondta - mert egyetértek azzal, hogy minden szempontból intaknak kell maradnunk. Kíváncsi vagyok arra, hogy ez az ügy a sikerek, a kudarcok, vagy az általunk semlegesnek ítélt változások kategóriájába sorolandó-e.

A felszólaló elismerte, hogy a köztisztviselők július 1 után bekövetkező keresetemelkedése jelentősnek lesz mondható, de félő, hogy erről a tömegkommunikációban megjelenő különböző bruttó és nettó, meg átlagszámokba miként számolják majd bele a 300 főtisztviselő kiugró fizetését. Ha ezt beszámítják az egész köztisztviselői kar átlagkeresetébe, akkor a valóságban meg nem alapozott köztisztviselői életmódjavulásról szól majd a statisztika. Ezt nagyon érthetően és érzékelhetően el kell különíteni mind a szakszervezet belső kommunikációjában, mind a bértárgyalások során, de főleg a tömegkommunikációban, hogy a közvélemény annyit érzékeljen a köztisztviselők életkörülményének a javulásából, amennyi valóban be fog következni.

Gács János végül azt ajánlotta, hogy a Választmányi ülés számára készülő – beszámoló és tájékoztató jellegű – anyagok a jövőben tematikus bontásúak legyenek, mert így még könnyebben áttekinthetőek, s jobban kiemelhetőek lennének a legfontosabb témák.

Fehér József válasza a felszólalásokra

Az MKKSZ főtítkára megköszönte a felszólalóknak a beszámolót megerősítő, az abban foglaltakat támogató gondolataikat, megjegyzéseiket. A felszólalásokban érintet témákra térve megállapította: jól funkcionál az MKKSZ szervezeti struktúrája. A megyei és a szakmai szervezetek nemcsak kiegészítik, hanem nagyon jól erősítik is egymást.

Amikor néhány évvel ezelőtt létrehoztuk a Családsegítő Központok és Szociális Segítő Foglalkozású Dolgozók Országos Szakmai Tanácsát, bizony nem voltunk biztosak abban, hogy ez az OSZT be tud-e illeszkedni egy jogszabállyal foglalkozó szakmai közösségbe - mondta egyebek között.

Az élet azt igazolta, hogy indokolatlan volt a fenntartásunk. Ma ez az OSZT – nem utolsósorban elnökének és elnöksége tagjainak köszönhetően – az egyik legerősebb OSZT, és talán a legeredményesebb is lesz. Önálló tárgyalásra, önálló érdekkifejezésre képesek, és minden bizommal önálló eredményre is képesek lesznek. Semmiféle féltékenység nincs részünkről. Úgy gondoljuk, ezt azt jelzi a többi OSZT számára is, hogy az önállóságnak, az önálló tárcaszintű tárgyalásoknak nemcsak, hogy értelme van, hanem ez jelentheti a mi egységes szakszervezetünkön belül a különböző rétegérdekek érvényesítését.

Külön jól esett, hogy semmi olyan megfogalmazás, kérdés nem hangzott el, hogy miért nem elsőként foglalkoztunk a valóban legrosszabb anyagi-kereseti feltételekkel rendelkező szociális munkások helyzetének javításával. Kétségtelen, hogy nemcsak MKKSZ-ügyről van szó, hanem szélesebb körű szakmai gondról. De az vitathatatlan, hogy ebben az ügyben az MKKSZ Családsegítő OSZT-je a legfelkészültebb, a szociális érdekegyeztető fórum legkonstruktívabb résztvevője. Ezt nem én mondom, hanem a kormányzati és a szakmai partnerek véleménye ez. Köszönet ezért Mizsey Ágotának és mindenkinek, aki vele együtt dolgozik.

Timkó József javaslatával kapcsolatban kérem a Választmány állásfoglalását. Június 12-ét köztisztviselői, szakmai-érdekvédelmi fórumnak tekintjük, amelyen mindenkinek helye van, aki elfogadja meghívásunkat. Így ha Pintér Sándor belügyminiszter úr vagy az ő képviselőjében a BM más vezetője részt vesz, mi ezt örömmel nyugtázzuk. Egyetértek Timkó Józsefnek azzal a gondolatával, hogy nem legitimál minket a kormány azzal, ha valamelyik képviselője eljön egy rendezvényünkre, mint ahogy mi sem kívánjuk legitimálni a kormányt azzal, hogy megállapodást kötünk vele. De úgy vélem, hogy a korrekt szociális partneri együttműködéshez hozzátartozik a személyes találkozó és tárgyalás. Azt a feszültséget, amely 1998 szeptemberétől kétségtelenül létezik a tárca és az MKKSZ között, bizonyosan oldhatná a miniszter úr jelenléte egy fontos fórumunkon. Személy szerint azt javaslom, értsünk egyet Timkó József javaslatával, és a Választmány nevében küldhessünk meghívást a belügyminiszter úrnak a június 12-én rendezendő szakmai-érdekvédelmi konferenciánkra, amelyen egyébként az ő munkatársai jelen lesznek. Szívesen fogadnánk, ha Pintér úr szólna a konferencián a közszolgálati életpályatörvény jelentőségéről.

Timkó kolléga egy másik megjegyzésére válaszolva: én nem bírálni szándékoztam a sajtót azzal a tényállítással, hogy a SZEF-Kormány megállapodást ellenzők véleménye nagyobb teret kap, mint az egyetértőké, és a nyugodt, kiegyensúlyozott érdekvédelem a hírcsatornán nem érdekes. A konfrontáció, az ellentmondás, a viszály hamarabb számíthat közlésre. Ennek ellenére nem engedünk a csábításnak. Sajtóbéli szereplésünk bővítése érdekében nem vagyunk hajlandók felvállalni olyan szerepet, amely a hírcsatorna számára "érdekes" lenne.

A közalkalmazotti életpályá ügyében morális kötelességünk minden tőlünk telhetőt megtenni a törvény megszületéséért és azért, hogy az a mainál jobb legyen. Hozzá kell azonban tennem, hogy a közalkalmazotti kör sokkal összetettebb, mint a köztisztviselői, amely szintén nem mondható egyszerűnek. Nem lesz ugyanis egyszerű meghatározni, hogy az életpályaprogram miként vonatkozzon az állami köztisztviselőkre és miként az önkormányzataira. De azt felettébb bonyolult lesz eldönteni, hogy a közalkalmazotti körön belül a majdani törvény előnyeit egyformán érezze az oktatás, az egészségügy, a felsőoktatás, a tudomány, a kultúra, a művészet, a közgyűjtemény, a közművelődés, a Pedagógiai Intézet, a regionális átképző központ és a GAMESZ alkalmazottja. Ez bizony nagyon szép szakmai és pénzügyi teljesítmény lesz. Nem félünk ettől a

feladattól, de az rontaná az esélyeket, ha minden előkészítés nélkül fognánk ehhez a munkához.

Kell-e szégyellnünk valamint a SZEF-kormány megállapodás miatt? Úgy gondolom – ez személyes álláspontom – ostoba megnyilvánulás szégyellnivalóról beszélni, bárki tege is.

Marosi János barátunknak valamennyiünk nevében köszönjük elismerő mondatait. Isten bizony nem vagyunk ehhez hozzászokva, de talán megengedhető annyi emberi gyengeség, hogy beismerjem: jól esett a köszönet. Akkor is, ha kötelességünk legjobb képességeink szerint végezni a munkánkat.

Ami a főtisztviselői kart illeti, emlékeztetni szeretnék arra, hogy ez a fogalom 1996. november 25-étől ismert. A főtisztviselői kart, mint intézményt már az előző kormány is létre akarta hozni. Ez most létrehozta. Fenntartásaink vannak, sőt nagyon sok a fenntartásunk. De – és ezt nemcsak Gács János barátunknak, hanem másoknak is mondom – **az, hogy a szorzószám emelésével valósul meg a bérfejtés, az személyre szólóan is igen jelentősen garatálja mindenkinek, hogy megkapja a sajnos nem 70, hanem átlagosan 50 százalékos keresetemelkedést.** Ami nem úgy jön ki, hogy nekem 100, neked nulla és kettőnknek 50 százalék, hanem azt fogja jelenteni, hogy ebből igen jelentős mértékben garatáltan mindenki megkapja a nem biztos, hogy 50 százalékos, de az ahhoz nagyon közelítő mértékű emelést, méghozzá alanyi jogon.

Figyelemre méltó Gács Jánosnak a választmányi anyagok szerkesztésére vonatkozó megjegyzése is. Megmondom őszintén, minket az az elv vezetett, hogy ne súlyozzunk az anyagok között. Sok dokumentum több témához is besorolható, és előfordulhat, hogy esetleg mi nem a legerősebb helyen szerepeltetjük. Ettől az önkényes besorolástól akartuk megóvni magunkat.

Szándékosan nem tértem ki Szabó Endre elnök úr nagyvívű felszólalására. Örülök, hogy a SZEF elnöke ezt a fórumot használta fel arra, hogy általános közszolgálat-politikai, általánosan a közszolgálatot érintő kérdésekről is szólt. Amit elmondott, az nagyon fontos információ, fontos vélemény volt nekünk, a MKKSZ tagjainak, de biztos vagyok abban, hogy tágabb körben is van jelentősége. Nagyon remélem, hogy a sajtó ezt ennek megfelelően fogja majd kezelni.

Annyit azonban szabadon megjegyezni – és ezt talán Szabó Endre elnök úr sem veszi zokon -, hogy az MKKSZ nem a legjámorabb, nem a legsimulékonyabb szervezete a SZEF-nek. Ügyvivő testületi üléseken, más fórumokon gyakran nem riadunk vissza az értelmes, eredményt hozó vitáktól. Annyit azonban az önteltség vádja nélkül megkockáztathatok, hogy kiszámítható partnerek vagyunk. Ha egyszer valamire azt mondjuk, hogy igen, akkor abban biztos lehet mindenki, hogy azt következetesen betartjuk. Mert ki is a SZEF? Mi is a SZEF vagyunk, mi is a SZEF ügyeiért felelősséget viselő tisztségviselők és szervezet vagyunk.

A megállapodás témájával kapcsolatban emlékeztetek arra, hogy az MKKSZ igen gyakran köt megállapodásokat a tárcákkal. A megállapodások megújítása előtt állunk a Környezetvédelmi Minisztériummal. Reméljük, hogy rövidesen folytatódna a tárgyalások a megállapodás megkötéséről a Gazdasági Minisztériummal. Lejárt a megállapodásunk, és új vezérkara van az FVM-nek. Igen nagy gyakorlatunk van tehát megállapodások megkötésében. Ennek alapján azt kell mondanom, hogy ha egy megállapodásból az egyezség fele teljesül, akkor az már vállalható. Vannak sokkal jobb arányban teljesülő megállapodásaink is, de vannak olyanok, amelyek a fele-fele arányt éppen, hogy elérik.

A SZEF-Kormány megállapodással kapcsolatban itt a Választmány előtt is ki kell jelentenem – éppen azok érdekében, akik annak idején teljesen megalapozottan a fenntartásait fogalmazták meg -, hogy nálunk is 8:3 arányban szavazta meg az Elnökség a megállapodást. De e döntés megszületése után én nem hallottam, hogy bárki is azt mondta volna; én nem értek vele egyet, és azon fogok dolgozni, hogy ez az egyezség ne teljesüljön. Mi lesz ebből a megállapodásból? Higgünk a saját érdekérvényesítő erőnkben, abban, hogy rajtunk is múlik, rá tudjuk-e venni a kormányt arra, hogy ez az egyezség ne csak írott malaszt legyen, hanem meg is valósuljon.

Nem véletlenül tettünk javaslatot a SZEF Szövetségi Tanácsának ülésén arra, hogy ne félünk felmondani ezt a megállapodást, ha bizonyos határidőhöz kötött követelmények nem teljesülnek. Erre mondtuk mi, hogy sokkal nagyobb teherterhelés lesz az a kormánynak, ha netán a megállapodás felmondására kerülne sor. Nagyon bízom benne, hogy nem ez lesz a sorsa. Tehát ilyen értelemben mi most olyan aduval rendelkezünk, amely adott esetben erősebb, mint egy semmivel nem indokolható – vagy nem magyarázható – politikai legitimitáció.

Számunkra tehát rendkívüli érték az egyezség. Nagyon fontos az, hogy egységesek legyünk, és ne legyen köztünk szított ellentét. De ennek az egységnek azért van határa. Amikor úgy látszik, hogy ez az egység nem tartható fenn, akkor igenis mernünk kell erre rákérdezni. Anélkül, hogy szervezeteket neveznék meg – noha mindenki tudja, hogy miről van szó -, az az érzésem, hogy nem az adott szervezet tagságával van gond. A szóban forgó szervezet tagságával teljes szolidaritásunkat, együttérzésünket, együttműködési készségünket nemcsak kinyilvánítjuk, hanem mindent megteszünk annak érdekében, hogy ez meg is valósuljon. Hiszen közöttünk is ülnek olyan kollégák, akik adott esetben lehet, hogy a másik szakszervezethez is tartozhatnának.

A társszervezetek tagságával, az érintett kollégákkal tehát a jövőben is együtt kell működnünk, szót kell velük értenünk. Azokkal a tisztségviselőkkel viszont, akik nem osztják ezt a véleményt, azokkal lehetséges, hogy a jövőben más módon kell kommunikálni.

Végezetül: öntömjezés és valamiféle begőzölt nagyképűség nélkül mondhatjuk, hogy sikeres ez a szakszervezet. Merjük kijelenteni: kongresszusunk mottójának: *"Hitelesen és sikeresen"* – mára remélhetően a második szava is vállalható és nyugodtan kimondható.

Köszönöm a figyelmüket.

Döntés a tavalyi gazdálkodás mérlegéről, az idej

költségvetésről és a jövő évi tagdíjról

Az MKKSZ 2000. évi gazdálkodásáról és ideai költségvetéséről készült részletes írásos előterjesztéshez – amelyet a Választmány tagjai előre megkaptak - **Fehér József** főtitkár rövid szóbeli kiegészítést fűzött. Mind a tavalyi gazdálkodásról, mind a 2001. évi költségvetéséről készült, s a Választmány elé tárt dokumentumok messzemenő nyíltsággal kezelik a szakszervezet anyagi ügyeit. A főtitkár ezt azzal indokolta, hogy a tagságnak joga van világosan látni, mire futja a szakszervezetnek. Tény, hogy 1999-ben és főleg 2000-ben – tudatosan – csökkent az MKKSZ tartalékalapja, mert a tagdíjbevétel nem fedezte a működési költségeket.

A tagdíjbevétel 2001-ben sem elegendő a működéshez, tehát más források lehetőségét is fel kell tárni - mondta a főtitkár, s feltette a kérdést: tartható-e az a felfogás, hogy a szakszervezet semmi mással ne foglalkozzon, csak a tagdíjbevételből finanszírozható tevékenységgel. Az alapszerű gazdálkodás irányába történt elmozdulás egy az eddigitől eltérő, másfajta gazdálkodási szemléletet is tükrözhet.

De nem lehetetlen, - tette hozzá – hogy tovább kell ezen az úton menni. Nem kockáztatva semmit, esetleg érdemes lenne megbarátkozni azzal, hogy rendezvényeinket adott esetben támogathassák hozzánk bejelentkező szponzorok. Vagy bizonyos rendezvényeinken való részvételért csökkentett, önköltség alatti díjat kérhetnénk, esetleg azok számára, akik nem tagjai az MKKSZ-nek, adott esetben megfontolandó lenne teljes egészében önköltségessé tenni a részvételt. Ez a fajta merészség ma még hiányzik az MKKSZ-ből, ami nem tekinthető rossznak, de nem biztos, hogy feltétlenül el kell utasítani az új utak keresését. Gondolkodunk különböző pályázatokon való részvételről is – a SZEFEK ebben nagyon sokat segít -, és másfajta forrásokat is keresünk, de mind a 2000. évi gazdálkodás, mind a 2001. évi költségvetés alapvetően a tagdíjbevételre épült és épül.

Ezzel függ össze az Elnökségnek a tagdíjrendszer változtatására vonatkozó javaslata: az ideai 500 forintos tagdíjmaximum legyen érvényes 2002-ben is, de a jövő év májusában célszerű lenne megvizsgálni, hogy adottak-e a feltételek a felső korlát nélküli 1 százalékos tagdíj 2003 január 1-jétől történő bevezetéséhez. Azért éppen 2003-tól, mert akkor már a fizetési borítékban vagy a bankszámlán lesz az a jelenlegihez képest közel 50 százalékos keresetemelkedés, amelyet a közszolgálati életpálya-törvény ígér.

Az Elnökség tagdíjjavaslatához két módosító indítvány érkezett a Választmány tagjaitól. **Dr. Nász László** azt ajánlotta, hogy a tagdíj a következő kongresszusig legyen maximálisan, a jelenlegi 500 forintban, s az Elnökség vizsgálja meg a változtatás lehetőségeit és vizsgálódásának eredményét terjessze a következő kongresszus elé. Ezt az indítványt csak 16-an támogatták, így az Országos Választmány nem fogadta el azt.

Gács János a szakszervezeti érdekképviselői tevékenység szűkös forrásainak hátrányát mérlegelve azt javasolta, hogy már 2002-től 600 vagy 700 forint legyen a tagdíjplafon. Az Országos Választmány ezt az álláspontot fogadta el, és – 10 ellenszavazat és 11 tartózkodás mellett – az Elnökség javaslatával szemben úgy döntött, hogy **2002. január 1-jétől az ideai 500 helyett 600 forint legyen a havi tagdíjmaximum.**

A módosító indítványokkal kapcsolatos döntés után a Választmány egyhangú szavazással jóváhagyta az MKKSZ 2000. évi gazdálkodásáról szóló pénzügyi beszámolót és az éves egyszerűsített mérleget, a 2001. évi költségvetést, és elfogadta a Pénzügyi Ellenőrző Bizottság (PEB) jelentését, amelyet **Kakuk János** PEB elnök írásban terjesztett a testület elé.

Országos Közszolgálati Konferencia a módosított Köztisztviselői törvény végrehajtásáról

A Magyar Köztisztviselők és Közalkalmazottak Szakszervezete **országos közszolgálati konferenciát** rendezett 2001. június 12-én Budapesten a szakszervezet Puskin utcai székhelyén. Árva János alelnök köszöntötte a tanácskozáson résztvevőket, köztük az MKKSZ Országos Választmányának tagjait, a munkahelyi szervezetek tisztségviselőit, az országos szakmai tanácsok elnökeit, az MKKSZ megyei titkárait és megyei szervezeteinek elnökeit, a Közszolgálati Szakszervezetek Szövetségének tisztségviselőit. Meghívottként jelen voltak hivatalvezetők, jegyzők, humánpolitikai szakemberek.

A konferencián **dr. Konrád Károly**, a Belügyminisztérium politikai államtitkára a közszolgálati életpályatörvény jelentőségét méltatva kiemelte: *a módosított köztisztviselői törvény mérföldkő a magyar közszolgálat történetében. Méltán nevezhető reformértékű lépésnek*, amelyre joggal tekintenek várakozással a köztisztviselők. Köszönetet mondott a törvénymódosítás hároméves előkészítésében részt vett munkavállalói és szakmai érdekképviselőknek, amelyek javaslataikkal, állásfoglalásaikkal segítettek, befolyásolták a törvény végül elfogadott változatának kialakítását.

A javadalmazási rendszer törvénybe foglalt átfogó reformja erősíti a közigazgatás versenyképességét. A változtatás egységessé teszi az illetményrendszert, megszünteti – elsősorban a diplomások körében – annak kontraszelektív hatását, mivel érdemben emelkednek a szorzószámok. Korábban 1,25-től 3,4-ig terjedtek az illetményalap szorzói, most viszont 1,65-től 6-ig, míg a vezetői szorzók eddig 3,5-től 5,5-ig emelkedtek, 2001 július elsejétől pedig 7-től 9-ig. Ez összességében átlagosan több mint 70 százalékkal emeli az illetményszorzót.

Az új szabályok az átlagos mértéken felül preferálják a pályakezdő, a 30-40 év közötti – a legaktívabb korban lévő – és a pályaut végén tartó köztisztviselők javadalmazását. Hosszú évek hiányát pótolva a több lépcsőben bevezetendő illetményszorzó-növelés érdemben csökkenti a közszféra bérlamaradását a versenyszférától. Nyilvánvaló, hogy a két szféra közötti bérkülönbség teljes mértékben nem szűnik meg, de a módosított Ktv jelentős lépés a különbség mérséklődése felé.

Az életpálya egyes elemeinek taglalása után az államtitkár arról beszélt, hogy az illetményalapok egységessége csak látszólagosan kedvezőtlen az önkormányzati szféra számára, mivel rövid és hosszú távon a kistélepüléseken is biztosítja a jövedelmek felzárkóztatását az állami közigazgatásban dolgozók kereseti átlagához. Július 1-jétől az önkormányzatoknál is bevezethető az illetménykiegészítés, valamint a vezetői pótlékok rendszere, amely mozgásteret ad a felkészült szakemberek megbecsüléséhez és megtartásához. További pozitívum, hogy mind a bérelőmenetel, mind az egyéb életpálya - intézkedések anyagi fedezetét a központi költségvetés biztosítja.

Perlaki Jenő parlamenti képviselő, az Országgyűlés Önkormányzati és Rendvédelmi Bizottságának tagja egyebek között arról beszélt, hogy a köztisztviselői életpálya-program a közigazgatásban dolgozóktól egyszerre kíván magas színvonalú munkát és kínál nekik nagyobb keresetet. A Ktv módosítása ugyanis elismeri, hogy a jó közigazgatáshoz és rendvédelemhez a teljesítményt értékelő kereset kell. Arról szólva, hogy mi indokolja az ügykezelők és a fizikai állományúak kikerülését a köztisztviselői státuszból, a képviselő elismerte, hogy ebben a költségvetés teherbíró képességének határai is szerepet játszottak, de meghatározó az, hogy a törvényalkotó a közhatalmi jogosítványokhoz kötötte a köztisztviselői státuszt.

A 300 fővel kialakítandó főtisztviselői karról Perlaki Jenő úgy ítélte, hogy az erősíti a közigazgatás stabilitását (*Moraj a teremben.*). Mint mondta, az OECD-országokban is általában létezik ilyen kar, a köztisztviselői állomány 1-2 százalékát alkotják. Magyarországon éveken át tapasztalható volt, hogy a költségvetés meghatározásakor a minisztériumi érdekek keresztezték egymást. A főtisztviselők az összkormányzati stratégiai érdekek megvalósulása szempontjából fontos szerepet töltenek majd be, s e státusz várhatóan lehetőséget teremt arra, hogy a versenyszféra legkiemelkedőbb képességekkel és jövedelemmel rendelkező alkalmazottai közül is többen megnyerhetők legyenek a közigazgatás számára.

Fehér József főtitkár ismertette az MKKSZ Országos Választmányának az életpálya-törvényről kialakított álláspontját. Utalt arra, hogy az MKKSZ javaslataival, követelményeinek megfogalmazásával, kemény szakmai vitáival mindvégig aktívan részt vett a törvény új elemeinek megalkotásában. Közismert, hogy a sikernek mindig sok atyja van. Az MKKSZ főtitkára ezzel kapcsolatban idézte Széchenyi István bölcs mondását: *legyen a siker bárkié, a haszon a hazáé.* Igaz, sokan bábáskodtunk e törvény megalkotásán, s a sikerben része van az MKKSZ-nek is, de a legfontosabb, hogy a haszon a közigazgatásban dolgozóké.

Az MKKSZ meglepedéssel nyugtázza, - mondta Fehér József – hogy az új rendszer kialakításához ezúttal anyagi forrásokat is biztosított a költségvetés. Így a köztisztviselők döntő többsége számíthat jelentős keresetemelkedésre. Nem vagyunk tehát elégedetlenek, de a szakszervezet további lépéseket tart szükségesnek, s vannak is javaslataink, igényeink. Most a közalkalmazotti területre kívánunk koncentrálni, mert nemcsak a nevünkben, hanem a gondolkodásunkban is jelen van, hogy közalkalmazottakat is képviselünk.

A köztisztviselői életpálya-rendszer elemeinek részleteit megvilágító előadásában **dr. Dudás Ferenc**, a Belügyminisztérium közszolgálati főosztályának vezetője egyebek között beszélt az illetményrendszer változásairól, a jegyzők szerepének felértékelődéséről, a szakvizsga fontosabbá válásáról, a nyugdíjas köztisztviselők foglalkoztatási lehetőségeinek módosulásáról, a juttatási rendszer új elemeiről.

Az ügykezelők és fizikai állományúak köztisztviselői státuszából kikerülésével kapcsolatban megfogalmazott szakszervezeti aggodalmakra reagálva a főosztályvezető hangsúlyozta: sokan félnek attól, hogy ez a lépés nem várt hatásokkal jár majd. Meg kell azonban várni a végrehajtást. A státuszok átalakítása törvényes garanciákkal megy végbe. Az nem vitatható, hogy kellene vagy lehetne még több garancia. *A helyi garanciákat meg kell nyerni, ki kell vívni*, s ebben a tekintetben elég nagy a mozgástér. A köztisztviselői állományból kikerülők számára biztosíték lesz, hogy a kollektív alku és a szakszervezet ilyen irányú közreműködése belép az életükbe. Nem biztos, hogy minden munkahely örül majd ezeknek a munkavállalói lehetőségeknek, mert ezzel sok a teendő. Tény azonban, hogy felértékelődik a helyi érdekegyeztetés szerepe, s ha a végrehajtásban anomáliák, gondok lennének tapasztalhatóak, a kormányzat kész lesz a korrekcióra.

Dr. Novák Csilla, a Közszolgálati Szakszervezetek Szövetségének (KSZSZ) társelnöke, a Köztisztviselői Érdekegyeztető Fórum (KÉF) munkavállalói oldalának ügyvivője hozzászólásában kiemelte, hogy a KÉF jelentős szerepet töltött be a Ktv módosításában. A módosított törvény nagy jelentőségét elismerve ugyanakkor sajnálatos, hogy nem sikerült megakadályozni az ügykezelők kikerülését a köztisztviselői státuszból, hogy a csoportos létszámcsökkentésnél mérsékeltek az érdekképviseletek szerepét, s az is negatívum, hogy a köztisztviselői törvény rendelkezik a KIÉT megszüntetéséről.

Hazafi Zoltán, a BM közszolgálati főosztályának helyettes vezetője a köztisztviselői életpálya új jogintézményeinek kialakításából, a törvény új rendelkezéseiből fakadó munkáltatói tennivalókról tájékoztatta a konferencia résztvevőit.